

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут права

ПРАВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Збірник тез

Всеукраїнської науково-практичної конференції

12 травня 2023 рік

Ірпінь-Тернопіль

2023

Крупеня І.М. Проблема співвідношення понять «верховенство права» та «справедливість».....	105
Кузь Т.В. Особливості інтеграції послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через центри надання адміністративних послуг....	110
Лісова К.С. Міжнародний досвід створення та функціонування спеціальних військових трибуналів зі злочину агресії: історико-правові аспекти.....	113
Макарчук В.В. Деякі аспекти європейського досвіду участі правоохоронних органів в забезпеченні національної безпеки і оборони України.....	120
Ментух Н.Ф., Шевчук О.Р. Здійснення демократичними інституціями громадянського суспільства контролю за діяльністю органів публічного управління в умовах воєнного стану.....	124
Мельник О.П. Строки оскарження рішень органів державної податкової служби до адміністративного суду.....	128
Муза О.В. «Адміністративна медіація» як правове явище і правова процедура у відносинах публічного адміністрування.....	130
Омельчук В.С. Щодо проблемних аспектів відшкодування збитків, завданих органами ДПС.....	135
Попович О.В. Про забезпечення принципу верховенства права під час судового оскарження рішень контролюючих органів в Україні.....	144
Сєдова Д. Проблеми застосування законодавства про адміністративне судочинство в умовах воєнного стану.....	149
Ситников О.Ф. Проблемні питання застосування припинення повноважень посадової особи органу місцевого самоврядування як підстави для звільнення з публічної служби.....	153
Сухонос В., Сластьоненко О.О. Запобігання корупції сфер державних службовці як необхідна умова ефективного подальшого проведення адміністративної реформи.....	157
Трохлюк Л.С. Забезпечення фінансової безпеки України в умовах війни..	160
Чайка В.В., Боровец Т. Система суб'єктів та їх повноваження у сфері формування й реалізації державної податкової політики України.....	164
Чернецька О.В. Співробітництво України та МКС задля досягнення цілей міжнародного кримінального правосуддя.....	171
Шевченко А.Є., Мацелик М.О., Санжаров В.А. Проблема цілісності, функціонування, репутації та стабільності сучасних фінансових систем на прикладі міста-держави Ватикан.....	175

6. Коруц У.З. Вплив практики міжнародних кримінальних трибуналів на визначення пропаганди війни як міжнародного злочину. Право і суспільство. 2021. №1. С.265-272.

Віталій МАКАРЧУК,
кандидат юридичних наук
доцент кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін
Білоцерківського національного аграрного університету

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ УЧАСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Вивчення досвіду розвитку поліцейських підрозділів країн ЄС може бути корисним для України як держави, яка прагне мати поліцію європейського зразка задля реалізації державної політики у сфері забезпечення національної безпеки і оборони держави. Варто зауважити, що кожна з поліцейських систем має свою індивідуальну історію розвитку та свою специфіку.

Проводячи порівняльно-правове дослідження правоохоронної діяльності країн ЄС, А. Білас зазначає, що з часу проголошення незалежності Україна перебуває в процесі реформування системи органів державної влади та системи місцевого самоврядування, форм і методів їх роботи, територіальної організації влади, пошуку способів й інструментів забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Аналогічні завдання поставали практично перед більшістю сучасних держав і європейського, й інших континентів. Багато з них у кінці ХХ – початку ХХІ століть здійснювали перехід від тоталітарного до демократичного державно-політичного режиму, від централізації до децентралізації, плюралізму, верховенства права тощо. Йдеться насамперед про сусідні з Україною держави – Польщу, Чехію, Словаччину, Угорщину, Румунію, які є державами-членами Європейського Союзу, Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, досягли значних успіхів у зміцненні законності і правопорядку,

реалізації загально визнаних міжнародно-правових стандартів у цій сфері. Сьогодні Україна також поступово впроваджує такі стандарти, іноді запозичуючи позитивну практику європейських держав, досвід євроінтеграційних процесів, конвергенції правових систем, окремих правових інститутів. Водночас, наголошує А. І. Білас, у вітчизняній науці, зокрема, юридичній, тривалий час точаться дискусії щодо визначення сутності та природи державно-правових явищ й інститутів у зв'язку зі зміною і розвитком суспільних відносин, організації публічної влади, інтересів людини і громадянина, суспільства і держави. Без сумніву, з-поміж них варто виділити правопорядок, правоохоронну діяльність, правозахисну діяльність, правоохоронні функції, систему правоохоронних органів. Невідкладним завданням, що потребує своєчасного вирішення Українською державою в сучасних умовах, залишається успішне завершення реформи правоохоронної системи, врахування при цьому зарубіжного досвіду та можливості адаптації його до правової системи України загалом, та зокрема в контексті забезпечення національної безпеки і оборони держави. Це не можливо здійснити без належного теоретичного осмислення природи і сутнісних характеристик правоохоронної діяльності, механізму її забезпечення і реалізації, врахування закономірностей реформування цього напрямку державної діяльності в зарубіжних країнах, вітчизняного історичного досвіду і потреб населення [1, с. 3].

П. Хамула у своїх наукових працях пише, що динамічний процес реформування і вдосконалення правоохоронної системи у сфері забезпечення національної безпеки і оборони держави, що зумовлений потребами сьогодення, ґрунтується не лише на розробленні та впровадженні концептуальних засад діяльності правоохоронних органів, а й на глибокому вивченні та аналізі досвіду передових зарубіжних країн з питань правового регулювання діяльності правоохоронних органів. Процес реформування супроводжується розробленням нових правових актів та доповненням чинного законодавства, реорганізацією структурних підрозділів у правоохоронних органах шляхом їх розширення або укрупнення. Вчений підкреслює, що не існує ідеальної моделі правоохоронної

системи, однак кожна держава спрямовує зусилля на удосконалення системи виконання правоохоронної функції та на забезпечення ефективної її реалізації. З цих причин дослідження проблематики правового регулювання діяльності правоохоронних органів у зарубіжних країнах є запорукою вдосконалення діяльності української правоохоронної системи [2, с. 90].

Н. Діденко, відмічає, що досвід європейських країн є важливим і корисним при формуванні адміністративно-правових засад правоохоронної діяльності для країн, які знаходяться у стані трансформації і прагнуть до встановлення надійної внутрішньої безпеки і правосуддя. За дослідженнями низки авторів створення ефективної системи правоохоронної діяльності є одним з головних завдань сучасної держави. Досвід країн ЄС дає можливість визначити найбільш ефективні засоби організації правоохоронної діяльності, які можуть бути використані в Україні [3].

Як говорить А. Суббот, у контексті вивчення застосування в Україні передових світових стандартів організації ефективної діяльності правоохоронних органів, у зв'язку з подіями, які відбуваються останнім часом на території України, надзвичайно актуалізувалися пошуки та запровадження нових підходів, спрямованих на підвищення якості забезпечення національної безпеки і оборони України. Реформування адміністративно-правового регулювання діяльності правоохоронних органів як суб'єктів формування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони. Реформування потребує концептуально нових підходів на основі детального аналізу досвіду зарубіжних країн у сфері підвищення якості професійної діяльності суб'єктів підтримання порядку в державі та здійснення правосуддя. Доцільно, дослідивши таку практику, адаптувати її до вимог та потреб вітчизняної правоохоронної системи [4, с. 5].

Як зауважує О. Соколенко, організація і практика правозахисної діяльності правоохоронних органів у кожній державі має власну специфіку, що визначається особливостями державного устрою, станом суспільних відносин, іншими політичними, правовими, економічними, соціальними і моральними

чинниками. Вивчення досвіду організації захисту прав громадян у діяльності правоохоронних органів зарубіжних країнах дозволяє об'єктивно оцінити і спрогнозувати поточні та віддалені тенденції розвитку національної моделі правозахисної діяльності поліції, своєчасно виявити її недоліки та скорегувати адміністративно-правове регулювання і практику, використати позитивні й вже апробовані аспекти зарубіжного досвіду захисту прав громадян у поліцейській діяльності. З огляду на це й вбачається актуальними особливості зарубіжного досвіду захисту прав громадян у поліцейській діяльності [5, с. 28].

Отже, слід звернути детальну увагу на міжнародний досвід участі правоохоронних органів в забезпеченні національної безпеки і оборони держави, та можливості його застосування в Україні. Одним з основних завдань, яке слід поставити – це вдосконалення органів Національної поліції України з урахуванням позитивного досвіду поліцейської діяльності провідних країн Європи та світу та можливості його адаптації до правової системи України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білас А. І. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Львів, 2016. 24 с. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/d40a6bd3-406c-4e60-b118-4dc67113caed/content>
2. Хамула П. І. Правоохоронні органи в системі органів державної влади : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Харків, 2015. 235 с.
3. Діденко Н. Г. Організаційно-правові засади правоохоронної діяльності в ЄС: регіональний аспект. *Державне будівництво*. 2013. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2013_1_30
4. Суббот А. Застосування в Україні передових світових стандартів організації ефективної діяльності правоохоронних органів. *Віче*. 2014. № 10. С. 5–8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2014_10_4

5. Соколенко О. Зарубіжний досвід захисту прав громадян у діяльності поліції. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Юридичні науки*. 2013. Вип. 95. С. 28–31.

Наталія МЕНТУХ,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права Юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету

Оксана ШЕВЧУК,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права Юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету

ЗДІЙСНЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З позиції автора механізм реалізації громадського контролю включає в себе такі елементи, як суб'єкти реалізації, об'єкт громадського контролю; форми реалізації громадського контролю; суспільні відносини, які складаються в процесі взаємодії при його здійсненні.

Модернізація такої моделі реалізації громадського контролю обумовлена необхідністю підвищення ролі громадян в цьому процесі. Полягати вона повинна в наданні громадянам і підконтрольним органам та організаціям реальної можливості їх взаємодії при реалізації контрольних заходів. Подібна взаємодія при здійсненні громадського контролю охоплює наступні стадії, на кожній з яких залучені в цей процес суб'єкти реалізують свої права та обов'язки: 1) висунання і зовнішнє вираження ініціативи; 2) визначення ставлення до висунутої ініціативи з боку суспільства; 3) спільна діяльність з метою вирішення певного питання; 4) прийняття рішення за результатами громадського контролю. Для комплексного